

Tudós fórum

AZ MTA OSZTÁLYKÖZI ÁLLATKÍSÉRLETI TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGÁNAK AJÁNLÁSA AZ ÁLLATKÍSÉRLETEKBEN RÉSZT VEVŐK OKTATÁSÁRA AZ ÉRDEKELT EGYETEMEKEN/INTÉZMÉNYEKBEN

Anderlik Piroska

az orvostudomány kandidátusa, egyetemi tanár
Semmelweis Egyetem Mikrobiológiai Intézet, Bp.
andpir@net.sote.hu

Bertók Lóránd

az orvostudomány (MTA) doktora, c. egy. tanár,
OTH–Fodor József Orsz. Közegészségügyi Kp.,
Frédéric Joliot-Curie Sugárbiológiai és Sugáregészség
ügyi Kutató Intézet, Budapest – bertok@hp.osski.hu

Az Európai Unió az állatkísérletek végzését szakmai ismeretek elsajátításához és engedélyhez köti. Ezért az MTA Osztályközi Állatkísérleti Tudományos Bizottsága (AKTB) az Európai Unió-beli tagságunk okán, a doktori iskolák kérésére, megfogalmazta az állatkísérletekkel foglalkozók képzésének, oktatásának módját és mikéntjét, melyet ajánlasként megküldött az állatkísérletekkel foglalkozó felsőfokú tanintézményeknek, kutatóintézeteknek, gyógyszerelőállító cégeknek azzal a kéréssel, hogy azt honlapjukon és intézményük tájékoztatóiban ismertessék.

Az ajánlásnak az a célja, hogy országosan egységesítse az állatkísérletekkel foglalkozók ismereteit, és lehetővé tegye a fiatal kutatóknak, a doktori iskolák, tudományos diákkörök hallgatóinak az ilyen irányú képzettség megszerzését, mely egyben engedélyként is

szolgál állatkísérletek végzésére. A tanfolyamot elvégeztettek az ország más intézményeiben is végezhetnek állatkísérleti tevékenységet.

Egységes oktatási anyag:

1. Az állatkísérletekről általában
 - miért van szükség rájuk?
2. Az állatkísérletek jogi szabályozása
 - engedélyezések menete
 - etikai vonatkozások
 - hazai és nemzetközi szervezetek
3. A laborállat fogalma, tartásuk körülményei.
4. Laborállatok bonctana, élettana, örökléstana, immungenetikája, viselkedésbiológiája. „Beltenyésztés” és „kültényesztés” fogalma és jelentősége.
5. Laborállatok, állatházak higiénés fokozatai
6. A laborállatok betegségei, állatról emberre terjedő betegségek (zoonózisok).

7. Állatkísérleti modellek, kísérlettervezés, standardizálás, statisztikai módszerek.
8. Életjelenségek megfigyelése, rögzítése, nyilvántartása.
9. Transzgenikus állatok, klónozás.
10. Fájdalomcsillapítás, altatás, az állat életének kioltása (eutanázia).
11. Állatkísérletek helyettesítése ún. „alternatív” módszerek.

Az oktatás legkevesebb összideje 15 óra. A javasolt 40 óra elmélet, kiegészítve +40 óra állatkísérletekkel eltöltött gyakorlati idővel.

A 80 óra felel meg a Federation of European Laboratory Animal Science Associations (FELASA) által javasolt „C” osztályú képzésnek. Írásbeli vizsga kérdéssanyaga tartalmazza a fenti oktatási anyagot. Igazolás az oktatásról sikeres írásbeli vizsga után adható. Az igazolást az oktatás szervezője (Munkahelyi Állatkísérleti Bizottság, tanszék, Doktori Iskola stb.) adja ki a helyi adottságoknak megfelelően. Az igazolásnak az óraszámot (elmélet-gyakorlat) tartalmaznia kell. A tanfolyam sikeres elvégzése és az erről kapott igazolás feljogosít állatkísérletek végzésére.

